

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesamične štev. se prodajajo po 3 nrvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nrvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovske in obrtne oglase po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2 60. Vsi dopisi naj se posiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

sklicuje

javen shod

za nedeljo dne 28. novembra t. l. ob 10. uri predpoludne.

v gledališčni dvorani „Narodn. doma“.

DNEVNI RED:

Naše zahteve na polju ljudskega in srednjega šolstva.

SLOVENC! Trsta in okolice! Udeležite se tega velevažnega shoda v čim večem številu.

ODBOR

POLITIČ. DRUŠTVA EDINOST.

BRZOJAVNE VESTI.

Dr. Rybář za zboljšanje slovenskega pouka.

DUNAJ 25. Dr. Rybář je v današnji seji državnega zbora vložil na naučnega ministra interpelacijo glede zboljšanja slovenskega pouka na nemških šolah v Trstu.

Poljaki se pridružijo „Slovenski enoti“?

DUNAJ 25. Zdi se, da je v poljskem klubu prevladala poljska ljudska stranka (skupina Stapinskega). Poslanec Glombinski, da je deloval dosedaj več zasto da upravi skupaj močno parlamentarno večino, kakor pa da bi ponehala obstrukcija. Ako pa Nemci ne odnehajo, se Poljaki pridružijo „Slovenski enoti“.

Državni zbor.

DUNAJ 25. Potem ko je posl. Seliger utemeljeval socialno-demokratski predlog glede izvolitve odseka za ureditev narodnega upravljanja, je govoril ministerski predsednik Bienerth, da leži glavna težava narodnostnega problema v Avstriji v različnosti manjšin v raznih deželah, do okrajnih in občinah. Dali bi se dala uporabiti uvedbo narodnega katastra na Moravskem tudi za druge dežele je vprašanje, katero treba še-le rešiti. Vlada bo gotovo vsak tozadevni vseh toplo pozdravila in krepko podpirala.

Polemizirajoč s posl. Kramářem je ponovno zavnil očitanja, da je vlada protislovenska ali protičeška. Povdarjal je izrečeno, da je po njegovem mnenju odvisna moč in velikost monarhije od složnega delovanja vseh delov. Apeloval je zato na zbornico, naj reši v skupnem delu nalogo, ki čakajo parlament.

Ministerski predsednik se je zavaroval ponovno proti očitanju, kakor da bi se go-dila z jezikovnimi predlogi komu kaka krivica. Izjavil je, da je vlada prepričana, da bi zamogle omenjene predloge tvoriti podlago za sporazumljenje.

Ako se primerja tožbe dr. Kramář-a z onimi Pergelta, se vidi, da se tožbe medsebojno paralizirajo, da uničijo. Ministerski predsednik zavrača očitanje, da je izustil pretnje proti parlamentu in povdarja, da on ni govoril o stabilnosti vlade, ampak o stabilnosti uprave, katero je potrebno da se ohrani. Obžaluje, da se vladi ponovno očita nje držanje v vprašanju agrarne banke za Bosno. Mogoče se pokaže v kratkem, da odgovarja način, kakor je vlada rešila to vprašanje, vsem interesom. Ministerski predsednik

miali, da se čuti iz vseh dosedanjih govorov želje, da bi došli v narodnem boju do neke mirne točke, ki bi omogočila mirno medsebojno življenje.

Vlada bi pozdravila z največjim veseljem, ko bi se posrežilo, gojiti to hal naprej, da bi tako prišli polagoma do kakih praktičnih vspehov, katere hoče pošteno podpirati. Konečno je apeliral ministerski predsednik na zbornico, naj hitro reši nujne predloge, da bo mogoče pravočasno začeti in rešiti razpravo proračuna.

V nadaljevanju razprave o nujnih predlogih glede ureditve narodnega vprašanja, je povdarjal poslanec Miklas (krščanski socialjec) potrebo, da se ohrani zveza z Nemčijo.

Posl. Weidenhoffer je povdarjal, da je obramba nemštva na Nižjeavstrijskem obramba temeljev monarhije.

Posl. Nemeč zagovarja rešitev vprašanja manjšinskih šol potom državnega okvirnega zakona.

Posl. Choc priporoča, ne izpustiti iz rok obstrukcijsko orožje, dokler ne bo premejen sedanj vladni sistem.

Posl. Kotliř opozarja na prizadevanja Nemcev, posebno onih s Češke, da bi se zednili z Nemčijo v državno celoto.

Posl. Legioja je izjavil v imenu zveze južnih Slovanov obžalovanje, da zbornica toliko časa ni imela plenarnih sej. Medtem časom bi se bilo lahko rešilo večino uloženih nujnih predlogov. Zvesti načelu, ki so ga sprejeli o svojem vstopu v „Slovensko enoto“, store Jugoslavi vae, da se ohrani in pospeši delovanje parlamenta. Zveza južnih Slovanov bo glasovala za nujnost vseh vloženi predlogov.

Posl. Poller je izjavil, da so sedanje jezikovne razmere neznozne. Ureditev pa je možna le potom pojasnenja posameznih narodnih stališč.

Razprava je bila na to prekinjena in seja zaključena.

Audijence pri cesarju.

DUNAJ 25. Cesar je danes ob 11. uri predpoludne v sprejel v posebni audijenci perzijskega odposlanca Mirza Mustafa Kana. — Odposlanec je cesarju izročil naznanilo pismo o nastopu vladarja šaha in ob enem svoje poverilno pismo.

Na splošnih audijencah so bili danes v sprejeti mei drugimi: tajni svetnik knezoškof krki Kuhn, ravatelj državnih železnic v pok. dvorni svetnik Ruff in bivši župan tržaški dr. vitez Sandrinelli.

Kongres zdravniških zbornic.

DUNAJ 25. Danes je bil otvoren kongres avstrijskih zdravniških zbornic. Na otvoritveno sejo so prišli zastopniki ministerstva za notranje stvari, namestništva, dunajske občine, zdravniške organizacije in profesorjev.

K poskušanjemu zastrupljenju častnikov.

DUNAJ 25. K poskušanjemu zastrupljenju se poroča: Na podlagi nekega poročila, ki je došlo na redarstveni urad, se je pojavil pred par dnevi v Zemunu nek človek, ki se je obrnil na tamonje vojaško zapovedništvo za podporo. Ptujec je izjavil, da je zakrivil neko hulodelstvo, zbog česar mora bežati iz Avstrije. V poročilu, ki je došlo sem, ni rečeno, kaj se je zgodilo z možem, da-li je bil aretiran, ali ne. Redarstveno ravnatelilstvo se je obrnilo brzojavno na redarstvo v Zemunu, ker je mogoče, da je mož, ki napravlja vtis blaznega, v zvezi s poskušanimi zastrupljenji. Dotičnik je okoli 30 let star, rumenih las in malo, rujavo, koničasto brado.

PODLISTEK 17

IGRALEC.

ROMAN. - IZ SPOMINOV MLADENIČA.

Ruski pisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K.

„Vidite ono tolsto baronico?“ je vskliknila. „To je baronica Wurmerhelm. Šele pred tremi dnevi je dospela. Vidite njene-moža, dolgega, suhega Prusa s palico v roki? Se spominjate, kako nas je pred tremi dnevi ogledoval? Pojdite takoj, stopite k baronici, odkrijte se ji in ji recite kako francosko frazo!“

„Zakaj?“

„Zaklinjali ste se, da bi skočili s Schlangenberga, da ste pripravljene na uboj, če vam velim. Namesto vseh teh ubojev in tragedij se hočem samo nasmejati. Pojdite brez prigovora. Hočem videti, kako vas baron s palico pretepe.“

„Vi me izzivate! Mislite, da ne storim?“

„Da izzivam! Pojdite, hočem tako!“

DUNAJ 25. — „Kor. Wilhelm“ javlja: Oblastnije so dobile pomočjo primerjanja spisov, ki so jej bile dane na razpolago, gotove oporne točke. Sumljivi momenti, ki so se tozadevno pojavili, so predmet daljnim poizvedovanjem. Pričakovati je, da bo sfera pojasnena že v bližnjih dneh, morda že v bližnjih urah.

TURČIJA.

CARIGRAD 25. Glasom poročil iz Prištine so odstranjene težkoče, ki so jih delali Arnavi proti trasiranju Jadranske železnice, — Inženirji so odšli iz Prištine, da nadaljujejo svoje delo.

SRBIJA.

BEROLIN 25. „Voss. Zeitung“ poroča iz Belegrada, da je bivša srbska kraljica ponudila srbski vladi na prodaj dve palači v Belegradu, ki jih je podedovala po kralju Aleksandru.

Dunaj 25. Danski kralj Friderik je v najstrožjem inkognito dospel danes zjutraj semkaj.

0 kongresu jugoslovanske socialne demokracije v Ljubljani.

I.

„Brez avtonomije in osvoboditve vseh narodov v Avstriji, tudi nemški narod ne more postati gospodar na svoji zemlji.“

Tako je rekel dr. Adler.

Stara resnica je to. Znamo, da imajo socialisti idejo avtonomije narodov v svojem programu. In ta ideja pridobiva vedno več tal tudi med takozvanimi meščanskimi strankami. To isto zahtevamo tudi mi. Ideja narodne avtonomije pa se ni porodila v vrstah socialce demokracije. Pekojni slovenski publicisti Podgornik jo je propagalil že pred približno dvemi desetletji v „Slovenskem svetu“ in tudi v „Edinosti“ v celi vrsti člankov. A navstaja vprašanje: kaka naj bo ta narodna avtonomija? Ali naj sloni na principu osebnosti, brez omejitve na gotov teritorij, ali naj bo avtonomija omejena na gotovo ozemlje? S tem, da so nemški socialni demokratje v Nižjeavstrijskem dežel-nem zboru glasovali za lex Axmann, so se izjavili indirektno za narodno avtonomijo na podlagi posamičnih teritorijev.

Dr. Šmeral pa je rekel na kongresu v Ljubljani, da dokazujejo dejstva, da je češko delavstvo osvobodeno od vsakega oportunitizma nasproti narodnim strankam in tendencam in da mora biti za narodna avtonomija zgrajena na podlagi osebnosti, brez ozira na historijske meje.

V tem umeranju narodne avtonomije čeških socialistov na eni, a nemških na drugi strani se zrcali ves prepad, ki zeva med češkimi in nemškimi socialisti, ker ako bi bili nemški sodrugi osirom na to važno programatično vprašanje istega mnenja, kakor je dr. Šmeral, in žnjim gotovo tudi vsi češki sodrugi, bi oni gotovo ne bili glasovali za lex Axmann, ki je v direktnem protislovju z zahtevo po narodni avtonomiji „brez ozira na historijske meje.“

Zlaj pa bi vprašali dr. Šmerala: Zakaj so nemški sodrugi v Nižjeavstrijskem dežel-nem zboru glasovali za že omenjeni in proti Čehom naperjeni zakon?!

Ako so glasovali zato, ker zakon odobravajo; potem so v protislovju s svojimi češkimi sodrugi, ker tega zakona pri najbolji volji ne bi bilo možno spraviti v soglasje z jaz kriv. Meni samemu pa se včasih celo smešno zdi. Pomjiti ne morem, kaj se dogaja z menoj. Ali sem obseden ali pa sem skočil s pravega tira in delam neumnosti, dokler me ne zvežejo. Včasih se mi dozdeva, da se mi meša; včasih pa, da sem še blizu otroške dobe, šolskih klopi in da se vedem samo kot razposajen in nagajiv šolar.

Tega je kriva Pavlina, le Pavlina! Nemara bi ne bilo teh šolarskih nagajivostí, da ni nje. Kdo ve? Morda sem to naredil iz obupa (saj je že to razmotrivna nje samo na sebi neumno!) Tudi mi ne gre v glavo, kaj je na njej lepega. Lepa pa je vendarle, prav lepa! Saj tudi drugim meša glavo. Visoka je in stasita. Le previtka je. Zdi se mi, da bi jo bilo možno v zveženj spraviti ali pa preganiti na dvoje. Stopinjo ima ozko, dolgo in ta mi provzroča muko, pravo pravcato muko; lasje so rdečkasti, oči prav mačje. Ali kako vam zna ž njimi gledati ponosno in dostojanstveno! Pred štirimi meseci, ko sem ravno nastopil službo, je imela nekega večera dolg in buren pogovor z des Griexem. In tako ga je gledala, da sem

načelom narodne avtonomije „na podlagi osebnosti, brez ozira na historijske meje“! Ali pa so glasovali iz oportunitete; no, potem so nemški socialisti zopet v nasprotju s češkimi socialisti o katerih je zatrjal dr. Šmeral, da ne poznajo oportunitizma nasproti narodnim strankam. (Dr. Šmeral pravi: češki delavci. Ali oprostí naj nam, če ga opozorimo da češki socialisti in češki delavci nista še dva istovetna pojma. In to tem manje, ker je dr. Šmeral sam priznal, da imajo češki socialni demokratje proti sebi močno stranko narodnih socialistov! Mari to niso delavci?)

Čim bolj se približuje čas, ko bi trebalo, da socialna demokracija začne praktično uveljavljati svoja načela, tambolj se krha ona toli proslavljena mednarodna solidarnost. Dolgo so socialni demokratje odklanjali narodno vprašanje. Socialni demokratje so se čutili kakor posebna skupina, ki nima z narodno celoto ničesar opraviti. A moč dejstev je socialiste prisilila, da so začeli računati z obstoječimi razmerami. Začeli so polagoma popuščati svoje intrasigentno mednarodno stališče ter začeli dovoljevati koncepcije principu narodnosti; to se pravi: postali so — oportunisti.

Najklastičnej dokaz za to imamo pri nemških socialistih. Socialno demokratični posl. Seitz je krščanskim socialistom v Niže-Avstr. deželnem zboru očital nekako, da so postali narodnjaki zato, da bi mogli s svojim programom delati bolj kupčije, a zaklinal jim je, da z Wolfom vendar-le ne bodo mogli konkurirati! Kljub temu pa so socialni demokratje glasovali za zakon, ki je bil naperjen proti Čehom in ne v zadnji vrsti proti njihovim sodrugom češke narodnosti! So glasovali za zakon potem, ko so govorili proti njemu! Zakaj so to storili? Rekli smo že preje, da iz oportunitete. To oportuniteto pa so narekovali edino-le narodni oziri. Socialni demokratje so hoteli z omejenim glasovanjem pokazati masam svojih volicer, da oni, socialni demokratje, niso nič slabši Nemci nego krščanski socialisti. Z drugimi besedami: socialni demokratje so prišli, da tu pa tam prižigajo po kako svečo tudi vragu narodnosti.

To isto velja glede izjave dr. Adlerja, da so socialisti mednarodni „ker ljubijo vsaki svoj narod.“

Naših slovenskih socialistov nismo še čuli doal, da bi radi govorili o ljubezni do svojega naroda. Besede „narod“ so se dosledno izogibali. Priznavamo pa, — in to zadovoljstvom — da so se v zadnjem času razmere spreobrnila na bolje v tem oziru.

Na podlagi ljubezni do lastnega naroda smo mednarodni tudi mi. Ljubezen do lastnega rodu še ne zahteva sovraštva do ptujega. A naši socialni demokratje so bili dosedaj samo internacionalci, ki so popolnoma izključevali pojem narodnosti, smatrajoč ga za prazno frazo.

Etbin Kristan pa je rekel v nedeljo, da „Jugoslovanstvo ni prazna fraza“. Iz tega bi sledilo, da slovenski socialni demokratje v bodoče ne bodo smatrali narodnosti za prazno frazo. Narodnost je pa čustvo, ki se ne da zatreti, ideal, s katerim treba računati.

Mednarodna solidarnost je gotovo nekaj jako lepega, vzvišenega, uzor, po katerem hrepeni gotovo sleherni človekoljub. A ta solidarnost je jako lepa stvar, dokler se proglašajo gotove teorije. Kakor hitro pa treba prehajati iz teorije v prakso, se neizogibno pojavljajo težkoče, na katere se preje ni mislilo. Dokler se govori o solidarnosti med avstrijskimi in francoskimi delavci, menda ne

si pozneje, ko sem se spravljaj spat, domišljeval, da mu je pravkar prisolila zaušnico in stoji pred njim ter ga motri... Ta večer sem se tudi vanjo zaljubil.

Toda k stvari.

Prišel sem po stezi v drevored, se ustavil sredi drevoreda ter čakal baronice in barona. V razdalji petih korakov sem se odkril in poklonil.

Spominjam se, da je bila baronica v svileni, neobsežno široki, svetlo-sivi, zabrani obleki s krinolino in vlečko. Rasti je majhne, neavadno debela in s strašno tolstim in visečim podbradkom, da niti vratu ni bilo videti; obraza bakrenastega, drobnih, zlih in predrznih oči. Hodi, kakor da hoče izkazati milostno naklonjenost. Baron je suh in visok. Lice ima, kakor je to že navadno pri Nemcih, nepravilno in pokrito s tisoči gubic. Star je kakih petinštirideset let ter nosi naočnike. Noge se mu začenjajo, skoro bi rekel, gori pri prsih; to je neka posebnost. Ošaben kot pav, nekoliko trebušen. Nekak kostranji izraz mu igra na obrazu in ta po svoje nadomestuje bistroumnost.

(Pride še.)

be zaprek. Čim pa gre za solidarnost med češkimi in nemškimi delavci, že ne gre več tako gladko.

A da je temu tako, smo dokazali že v nasprotjih, ki se pojavljajo med enim in drugim glede vprašanja narodne avtonomije. Četovo smo tudi mi prepričani, da bo narodno vprašanje v Avstriji rešeno preje ali sleje. A tudi v to treba časa. To se ne da zlomiti na kolenu. Danes to vprašanje še ni dozorelo v toliko, da bi je bilo možno rešiti kar čez noč. Resnica pa je, da bi bilo to v interesu malih narodov.

Protestni shod N. D. O. proti premestitvi Lloydovega arzenala

se je vrtil sinoči v gledališni dvorani „Narodnega doma“ ob veliki udeležbi delavcev in ljudih pojavih ogorčenja proti nameri vlade in Lloydove družbe glede prodaje oziroma nakupa zemljišča, na katerem stoji Lloydov arzenal.

Shod je otvoril tov. Slavac kakor zastopnik Lloydove skupine udov N. D. O. ter podelil besedo predsedniku dru. Josipu Mandiču, ki je — priarčno pozdravljen — v ure trajajočem govoru razlagal vzroke, radi katerih je prišlo do pogodbe med vlado in Lloydovo družbo ter dokazoval, da so ti razlogi popolnoma neveljavni ter da bi bile posledice premeščanja arzenala naravnost pogubne za vse prebivalstvo, za industrijo, za trgovino, a naravnost katastrofalne za tisoče delavcev. Proti zaključku pa je najostreje obojalo postopanje in nezalaganje brezbriznosti vodstva socijalne demokracije ob tem za delavstvo življenjskem vprašanju.

Na to je dr. Brndič podal nekaj zanimivih podatkov o pogajanjih med Lloydovo družbo in vlado, katere podatke je dobil iz najbolj zanesljivega vira. Tudi ta govornik je drastično dokazoval, da ne obstoji nikakva potreba za prodajo in da se hoče le vreči nekaj milijonov bogatim akcionarjem v žep.

Pridružujemo si, da pozneje podamo znameniteje momente iz obeh teh govorov.

Na to je prečital dr. Mandič nastopno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta ob viharjih ogorčenja:

Resolucija.

„Slovenski tržaški delavci—členi N. D. O. zbrani na velikem protestnem shodu dne 25. listopada 1909 v prostorih „Narodnega doma“ v Trstu

1. izjavljajo, da nameravana prodaja Lloydovega arzenala ni narekovana od resničnih splošnih trgovinskih potreb, ali potreb mesta Trsta in sploh države, temveč, da se pod temi zatrjanimi splošnimi interesi skrivajo špekulativni nameni kapitalistov — Lloydovih akcionarjev in drugih na tem interesiranih činiteljev,

2. konstatirajo, da bi ta korak pomenjal gospodarsko pogubo tisoč in tisoč delavcev in njihovih družin ne glede na to, da bi z opustitvijo Lloydovega arzenala bil zadani hud udarec vsemu mestu Trstu,

3. protestirajo z ozirom na to najodločnejše proti nameravani prodaji Lloydovega arzenala sploh,

4. zahtevajo, naj se v slučaju, da je ta korak neizogiben, sli da so pogajanja že tako daleč dozorela, da se na vsak način zavaruje delavce Lloydovega arzenala in njihove družine s tem, da se novi arzenal zgradi na tržaških tleh,

5. izražajo svoje ogorčenje na tem, da se hoče premestiti Lloydov arzenal na taja tla — v Tržič, kar bi pomenjalo oropati največji del prizadetega delavstva sploh vsakega zaslužka ali pa potlačiti obšatno njegov itak žalostni gospodarski položaj,

6. zahtevajo od vseh poslancev na Ducasju, katerim skrb za delavstvo ni prazna fraza, naj z vsemi sredstvi, ki jih imajo na razpolago, delajo na to, da se odvrne od prizadetega delavstva ta atentat na njegove življenjske interese“.

Ko sta spregovorila na kratko tovariša Barič in Sever, se je oglašil še dr. Josip Mandič, da se dotakne s par besedami tudi politične strune.

Rekel je: Svoje resolucije ne predložimo vladi, ker vemo, da bi nič ne koristilo. Dopolniti pa jo hočemo vsem slovenskim poslancem, združenim v „Slov. enoti“, ki so začeli kazati vendar nekoliko življenja. (Viharen aplavz). Opremiti jo hočemo s podrobnim poročilom ter položiti poslancem toplo na srce to vprašanje. Kar počenja ta vlada meji že na blaznost. Bienenrtha bi trebalo zapreti v eno, Bilinskega pa v drugo blaznico. Vlada hoče nam vzeti arzenal, mi jej pa moramo nspovdati vojno na življenje in smrt.

Po tej izjavi je zagromelo, da se je dvorana tresla. Ploskanje in razni vskliki so trajali par minut.

Ob občnem razburjenju je predsednik zaključil ta vibarai shod.

Slovenske novice.

„Ljudjevit Gaj“ — to je ime društva, ki ga ustanovljajo na Reki hrvatski rodoljubi z nalogo, da bi ustanovljali hrvatske šole, kjerkoli se kaže potreba in kjer ne more delovati istrska družba sv. Cirila in Metoda.

Novo društvo bo imelo svoj sedež na Šušaku, terej v Hrvatski, ter hoče najprej

rešiti vprašanje hrvatske šole na Reki. Ko hrvatska vlada odobri dotična pravila, se bo društvo konstituiralo.

— Ameriški Hrvatje so imeli — kakor poročajo ameriške novine — dne 24. oktobra v Puna Arenas veliko protestno skupščino proti obsodbi v zagrebškem „veleizdajniškem“ procesu. Po shodu je velik sprevod zborovalcev obšel mesto, klicaje narodnim mučencem in slogi Hrvstov in Srbov. Meščani drugih narodnostij so s simpatijo odobrvali manifestacijo. Do sedaj je nabrano za proganjane Srbe 1.700 petosov; derovi se še nabirajo.

— Bosanski Muslimi. Po anekdoti Herceg-Bosno so se začeli tamonjni Muslimi v velikem številu seliti iz domovine v Turčijo, ker niso hoteli ostati pod vlado „Ksurirov“. Ta žalostna pojava je pretresla vse dobro-misleče rodoljube, ker so za-puščena selišča slovenskih Muslimov hitro naseljavali privandrani ptujci.

Hrvatske novine beležijo sedaj tolažljivo dejstvo, da je selitev Muslimov prenehala in da so se nekateri izseljenci zopet povrnilii domov, ker so uvideli, da povsodi more biti lepo, — ali da je doma vendar naj-lepše.

— Računi ministra Milovanovića. V terek je poročal srbski minister zunanjih stvari Milovanović kralju Petru in ministrskemu svetu o svojem potovanju na Ducasj, v Berlin, London, Pariz in Rim. Iz Belegrada javljajo, da pojde Milovanović koncem decembra v Petrograd.

— Srbsko-bolgarski odnošaji. Iz Srbije poročajo, da odputuje te dni preko Srbije v Pariz predsednik bolgarske vlade, Malinov, da bi sklenil bolgarsko posojilo sto milijonov levov. Ko se Malinov povrne iz Pariza ostane v Belegradu nekoliko dni. Govori se, da bo imelo Malinovo mučenje v Belegradu velik političen pomen.

— Grob Svatopluka Čecha. Že leto dni počivajo na Vyšehradskem grobju ostanki velikega češkega pesnika Svatopluka Čecha.

Čehi so odločili sedaj, da bi svojega velikana pokopali na griču Ržip, odkoder je po legendi praded Čehov Čech, vzrl česko zemljo in si odbral Prago svojim sedežem.

P. seben odbor za prenos je zaprosil kneza Lobkovic, ki je Ržip njegova lastnina, za dovoljenje, da se na onem mestu postavi Svatopluku Čechu dostojen mavzolej. Knez Lobkovic je že dal dovoljenje.

Dnevne vesti.

Nasilje! Tako se imenuje orožje, ki ga naši sodeželani italijanske narodnosti rabijo dosledno proti našim pravicam, proti vsakemu našemu delovanju za povzdigo kulture našega naroda.

Nasilje v dejanjih, nasilje v besedi, nasilje v bodisilskem izražanju njihovih namerov.

Kaj bi bilo iz nas, če bi Italijani razpolagali s tolikimi materijalnimi sredstvi, kolikor imajo želje in volje, da bi nas strli v prah! Italijani bi izgledali kakor beani psi, grizli bi nas, kolikor jim je danes dovoljeno proti nam — lajati.

Šolsko vprašanje! Kaj ne, da bi se vsak od vas zganil, ko bi čul, da bi se tam nekje v areditšču Afrike, ali na oceanških otokih vzdignilo kako pleme divjakov, ki zahteva za svoje otroke — šole! No, vidite, vzkliknili bi, tudi divjaki uvidevajo potrebo šole, želijo se izobraziti, napredovati!... Tudi Italijani bi se — morda oni prvi — navduševali za ono pleme divjakov.

Ali, ko tržaški, ali sploh primorski Slovani povzdigajo svoj glas za šole, ko zahtevajo od države svojih naravnih državljanških pravic... nu, tedaj prihajajo Italijani in kričijo kakor beani: He, Slovani ne smejo dobiti šol, ker se to protivi našemu italijanskem pravu! Slovenska šola na Primorju je, po mnenju Italijanov, prodiranje slovanke misli in slovankega gospodarstva v italijansko narodno posest. In zato kričijo Italijani te dni, zato se pripravljajo za nedeljo, da bi se borili, da bi ohranili... Kaj? Svojo „posest“!

In voš ti, primorski Slovenec, veš ti, istrski Hrvat, kakšno svojo „posest“ hočejo ohraniti naši Italijani?!

Okove, tvoje robstvo, robstvo troje duše hočejo da ostane kakor je bilo do pred 30 leti, kakoršno je še danes v mnogih, v vseh mestih našega Primorja, kjer še ni narodnih šol. To je italijanska „posest“! Za njo se borijo, ker se jim umika iz rok, ker je primorski Slovan začel stresavati tudi poslednje svoje okove.

Včeraj je „Piccolo“ v takih besedah govoril za ohranitev robstva našega naroda, da ga je državno pravdnštvo zplenilo. Ikreno povedano: nam ni všeč, da oblastnije udušujejo beani krik Italijanov. Pustite jih, naj kričijo, naj prebudijo tudi tiste našince, ki še spijo, ki še ne umejo, kakov pomen imajo narodna šola za naš narod!

Od države pa zahtevamo druge zaščite, druge pomoči. Naj nam država da, kar iz našega žepa daje — Nemeem in tistim našim otrokom, ki bi morali postati Nemci. Naj nam država da šol in naj pokaže s tem, da nas hoče ubraniti pred besnilom italijanskih šovenov in fanatikov v naši zemlji!

Z izjavami v „Piccolu“ se sploh ne more pametno govoriti. Ko hoče ta list do-

kazovati svoje pravo do samoitalijanskih šol v Primorju s tem, da slovanke šole nimajo kulturnega, ampak politični namen — se proti temu upira zdrav sloveški razum, — se je jednostavno absurdno. To uvideva tudi „Piccolo“ sam ter se v zadregi zateka v borbi proti našim šolam k sredstvom, ki se naštega vprašanja sploh ne dotikajo. „Piccolo“ kriči proti nemškim šolam, prinaša na tapet razpuščenje Ginnastike, da bi s tem pobijal naše zahteve po šoli in dokazal, da vlada favorizira — Slovan! Res presmešno, ako se hoče to razpuščenje predstavljati kakor uslugo Slovincem! In potem tisto „Piccolovo“ večno jahanje na vprašanju italijanske šole v Splitu! Zakaj pa „Piccolo“ ne poroča svojim čitateljem, da v tej istej Dalmaciji, v nje glavnem mestu Zadru, Italijani nočejo dati hrvatskim otrokom šole?! Mari rimajo dalmatinski Hrvatje pravice zahtevati, naj Italijani prvi dajo izgled pravičnosti, kjer je večina slovanke, predno zahtevajo, da se jemlje ozira na petčico dalmatinskih Italijanov, ki so prav za prav — hrvatski renegati!!

V nedeljo spregovorimo o tem predmetu v „Narodnem domu“ odločneje, glasneje. Iz Gorice nam poročajo, da se tudi tam pripravljajo podobna akcija; upamo, da tudi Pula ne bo spala. In potem naj spregovori ves naš narod na Primorju, naj se povzdigne složen in mogočen glas ponižanih in razžaljenih, da si zapomnijo Italijani dan, ko so jim Slovani odkrili robstvo poslušnost. Tudi vlada naj čuje našo voljo, da ne bomo več prosili, ampak zahtevali svojih pravic.

Tržaški Slovenci, v nedeljo imate besedo vi!!

Še o razpuščenju Ginnastice. Prejeli smo: Društvo je razvilo dne 7. t. m. svoj društveni prapor. O tej priliki je imel predsednik dr. Mrach govor, ki je imel baje izrecito irredentistične tendence tako, da je uvedena proti njemu tudi preiskava po § 65 kz. Dr. Mrach je odvnetik, doktor prava. Moral bi torej vedeti, da bi prišel v konflikt z zakonom. Moral bi vedeti, da v nepolitiškem društvu ne sme imeti političkega govora. No, on je kljub temu izustil govor, ki je bil izrecno politički in izrecno irredentističen. Tako vsaj trdijo policija, državno pravdnštvo in namestništvo.

Ali je dr. Mrach res tako nepreviden? Ne verujemo! Naši gospodje Italijani hočejo imeti vedno kako afero, hočejo biti po sili — mučeniki! Policija jim je torej z razpuščenjem društva napravila le uslugo. Mislimo, da je ta taktika policije popolnoma zgrešena. To gotovo ne bo nič koristilo. Z razpuščanjem društev se doseže le to, da tirajo tajno ono, kar so tirali prej javno.

Najzadnjeje sredstvo proti vsem tendencam preko meje bi bilo, ako bi vlada zadovoljila opravičenim zahtevam Hrvatov in Slovincem, torej večine prebivalstva v Primorju. Ako bi tudi Avstrija danes vse primorske Slovanse pognala v Afriko, Italijani radi tega vendar ne bodo zadovoljni. In če bi avstrijska vlada preskrbela, da bi našim Italijanom pečeni tiči leteli v usta, oni vendar ne bi bili zadovoljni.

Avstrijska vlada nima zdravila za njih. Oni imajo svoj cilj — svoj idejal. In dokler ga ne dosežejo, ostanejo neodrešeni, pa če se avstrijska vlada stokrat na glavo postavi, pa če jih tudi vlada zasiplje z dobrotami. Tu je vse zastoj; ne pomaga ne lepa, ne grda. To je bolezen, za katero avstrijska vlada nima leka. Edini lek bi bil za irredentno združenje z materjo Italijo. Vsekako pa mora avstrijska vlada, za slučaj spopsa z Italijo računati s tem mišljenjem in razpoloženjem.

A ta spopad se približa v območje možnosti, čim preneha trozeva. V tem slučaju jej bodo naši irredentovci delali precejšnje pregledave. Ali temu se ne izogne z razpuščenjem društev. Ako torej vlada hoče, da se zavaruje pred irredentno, naj gleda, da zadovolji pred vsem južne Slovanse. Zadovoljni južni Slovani bodo najboljša bramba proti irredentni propagandi. Vse drugo pa ostaja — Sifovo delo.

Ni res, da moramo še-le zahtevati! Prejeli smo: Z ozirom na notico v „Edinosti“, ki se nanaša na dopis ravnateljstva pošte in brzojava, s katerim to ravnateljstvo opravičuje „nenameravane pogreške“ na dostavljanju pošiljatev, v kolikor se tiče spoštovanja našega jezika, dovolite nam nekoliko pripomb. Tudi mi ne oporekamo želji ravnateljstva, da bi stranke vsako pritožbo oprle na konkretne podatke.

Toda pri tem treba uvaževati nekatere okolnosti. Med strankami je n. pr. tudi tacihi, ki nimajo dovolj inteligence in prisotnosti duha, da bi z mesta začele boj za svoje pravo in pogodile vse momente, si so potrebni za tako borbo na višem mestu. Drugim zopet nedostaja energije, da bi reagirali takoj proti „pogreškam“ in se izpostavljali neprijetnostim borbe. In tudi tacihi je, ki se radi svojega službenega položaja ali strahu ne upajo narodno eksponirati! Mari naj vsi ti izgubijo svoje narodne in jezikovne pravice?!

Ne, gospoda! Povedati vam moramo enkrat na vos glas, da je to drzna, frivolna igra in mahinacija, ako se še-le čaka, da kdo izrečno zahteva in izvojuje celo borbo, predno se mudajata, kar mu za gotavljata pisani in naravni zakon!

Obrotni nadzornik prvega razreda Domnik Coglijevina v Trstu je imenovan višim obrtnim nadzornikom.

Reške Slovence se opozarja, da se snuje na Sušaku slovensko društvo. Kdor se zanima za stvar, naj se zgleda v nedeljo 28. t. m. od 3—6 ure popoldne na Sušaku, Boulevard št. 119, Kuča Glavan III. nadstr. pri Cirilu Hrcst-u, juristu.

Družba sv. C. in M. v Ljubljani je založila tri vrste originalnih božičnih razglednic. Načrte je napravil domači umetnik. Razglednice so se tiskale tudi pri domači tiskarni ter so ravno došle. Naročila prejema: Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Narodni dom.

Razpisana so štiri mesta sluge pri c. kr. deželnem sodišču v Trstu in eno mesto sluge pri c. kr. okr. sodišču v Kopru.

Ustanovitev „Primorske sokoiske župe“. Iz Gorice nam pišejo:

Pomemben dan za sokolstvo na Primorskem in sploh za slovensko sokolstvo je bil 21. november.

Bujno, kakor nikjer širom domovine, se je razvijalo v zadnjih dveh letih sokolstvo v slovenskem Primorju.

Društva so se ustanovljala in so v smislu društvenega programa razširjala sokolsko idejo v njihovem okolišu, tako, da sedaj lahko na izjavo nekoga pred dvemi leti: „Primorci niso dostopni sokolski ideji“, odgovorjamo z mogočnim: da! Pred 2 leti so bila na Goriškem 3 društva in 1 v Trstu. A danes? V Trstu 2 društvi s 3 odseki, na Goriškem pa 9 društev s 5 odseki. Kako naj imenujemo to drugače nego velik napredek in posebno še, ker lahko trdimo, da vsa društva tudi res odgovorjajo v polni meri svojemu namenu: gojiti talovadbe.

Da bo delo čim vapešnejše, delovanje anotaeje, organizovala so se vsa društva in združila v bratski objem v sokolsko župo, ki bo, kakor je poudarjal br. dr. Levpušček v nagovoru, trden člen močne verige — vse slovanke sokolske zveze...

Kako zanimanje vlada za sokolstvo, pokazala je vdeležba na ustanovnem občnem zboru. Vabilu „Sokola“ v Gorici, ki je prevzel pripravljajna dela, odzvala so se — izvzemši Seltana — vsa društva in poslala skupno 41 delegatov, (Trst z okolico 12), da so kumovali našemu novemu koraku naprej.

Zborovanje se je vršilo v zornem redu in res s sokolskim-bratskim zanimanjem.

Poštna uprava in slovenski jezik. Pod tem naslovom smo v številki od 29. m. m. grajali novi način dostavljanja priporočilnih pošiljatev in smo naglašali, da se s to novo uvedbo odrija slovenski jezik iz poštnega pošalovanja.

Obzirom na ta naš sestavek nam je doposlalo poštno in brzojavno ravnateljstvo daljši uradni odgovor, v katerem izvaja v glavnem:

1. da se je z uvedenjem novega dostavljanega načina uporabilo tudi tozadevne tiskovine v deželnih jezikih ter da se je dostavljajočim organom strogo zabidelo „obstoječa določila“ glede izdaje oddajnih listov v različnih jezikih;

2. ker razen članka v „Edinosti“, ki vsebuje splošna očitanja, ni došlo drugih pritožeb, vstraja poštno ravnateljstvo pri mnenju, da je bilo le posamičnih in brez namena storjenih pogreškov, ki so jih pa mora oprostiti ozirom na velikansko množico pošiljatev, ki jih je dostavljati;

3. vendar pa je to ravnateljstvo zopet strogo opozorilo dostavljajoča organa na najnatančnejše izpolnjevanje izdanih naredeb;

4. proti ravnateljstvu, naj se v bodoče v interesu poštne službe o takih dogodivših se pogreških naznani natančne podatke, ki so neobhodno potrebni, da se zamore nedostatke odpraviti oziroma izalečiti dotične poštne organe.

Nekoliko pripomb. Zadoščenjem nam je konstatirali dvojno. S tem, da poštno ravnateljstvo ne oporeka, da se dogajajo „pogreške“, priznava principijelno opravičenost naših pritožeb, oziroma zahteva, da se s slovenskimi strankami slovenski občuje!

Zabeležiti to v pozneje, eventualno uporabo, moramo posebno poudariti na adresu slavnega poštnega ravnateljstva, da smo bili od več in med temi tudi največjih in najuglednejših slovenskih trgovskih tvrdk naprošeni, naj objavimo ono pritožbo. Iz tega bi sledilo, da so bili oni „posamični“ pegreški nekam sumljivo — ne redki. Vendar pa hočemo verovati sl. ravnateljstvu, da so bili storjeni „brez namena“, pričakujemo pa z vsa odločnostjo, da bodo imeli strogi pozivi tega ravnateljstva na „naj-ratančnejše izpolnjevanje izdanih naredeb“ toliko vspeha, da tudi „posamični pogreški“ izostanejo.

Zaključno prošnjo poštnega ravnateljstva, naj se v vsakem slučaju podajajo natančni podatki, polagamo tudi mi na srce vsem slovenskim strankam. Kajti le pritožbe, oprte na konkretne podatke, padajo težko na tehcnico.

Naročbe na inozemske časopise. V svrhu tega, da se zabraui zakašnjevanje pri odpošiljanju inozemskih časopisov, naročenih posredovanjem pošte je neobhodno potrebno, da se dotična naročila prijavljajo najmanje 14 dni pred početkom naročbe.

Kasneje prijavljenim naročilom se ne more zajamčiti riti pravočasno in redno do-

pošiljanje naročenih časopisov, niti naknadne dopolnitve za izšlih izstisov se strani administracije dotičnega časopisa.

Slovenskim gospicam! Opozorjamo naše gospice, ki bi se rade izobrazile v knjigovodstvu, korespondenci in drugih trgov. vedah, da je Trg. izobr. društvo pripravljeno otvoriti poseben trgovski tečaj za dame, toda le pod pogojem, da se zato oglasi zadostno število dam. Poučevati bi se začelo v tem službu začetkom mes. decembra. Vsa nadaljnja pojasnila daja g. St. Detela, blagajnik v Trg. obrt. zadr. ul. S. Francisko št. 2. I.

Ker obiskuje možki kurs okrog 35 gospodov, želeli bi bilo tudi, da bi bilo za damski tečaj toliko slušateljic.

Lutri v soboto 27. se bo vršil plesni venček „St. Jakobske Čitalnice“ v krasni dverani „Trg. izobr. društva“ ul. S. Francisko 2. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina: gospodje 1 K. Dame 60 stot.

Za obrambeni sklad družbe sv. Cirila in Metode je podaril gospod Fran Počkaj 200 kron. Hvala iskrena v imenu narodne stvari!

Stenografski tečaj se otvori v začetku decembra v prostorih N. D. O. Da bi se od pomoglo živi potrebi slovenskih stenografov, želeli je, da se priglavi čim več udeležnikov. Priglasitve se sprejemajo do 30. novembra pri osrednjem odboru N. D. O. ul. Lavstovo št. 1. nad. I.

Udeležencem tečaja, ki so člani, plačevati je mesečno 1 K, nečlenom N. D. O. po 3 K.

Telefonično govorilno razmerje med kraji Brod ob Savi in Trstom, je uvedeno z dnem 22. t. m. Kakor govorilna pristojbina je določena znesek 3 K od navadnega, znesek 9 K od nujnega trinitutnega pogovora.

Ker pripadajo tržaškemu krajevemu telefonskemu omrežju tudi postranske centrale oziroma govorilnice v Barkovljah, Bazovici, Koprju, Miramaru, Miljah, Nabrežini, Opčinah, Proseku, Sr. Križi in Sežani, velja zgoraj rečeno tudi za te kraje.

Odbor slovenske mladine za priveditev plesa v korist družbi sv. Cirila in Metode — priporoča prav tople naj se vdeležijo vai gospodje raznih odsekov točno današnje seje, katera se vrši kakor običajno v zgornjih prostorih restavracije Balkana ob 9. uri zvečer. Ob tej priliki prosimo našo slovensko mladino, naj nabere kolikor je mogoče mnogo navštev od prijateljev in znancev v in izven Trsta, da spopolnimo letošnji imenik.

Za Ciril Metodov obrambeni sklad so se naadje sledeči p. n. gg. prijaviteli: 451. Santel Anton c. kr. šol. svetnik v Gorici (plačal 40 K); 452. Klančič Milka učiteljica v Podgorici pri Gorici (plačala 200 K); 453. Pevec Rudolf trgovec v Mozicji (plačal 200 K); 454. Turnšek Anton star. trgovec v Nazaretu (plačal 200 K); 455. Turnšek Anton ml. trgov. na Rečici (plačal 200 K); 456. Turnšek Viktor inženier v Mariboru (plačal 200 K); 457. Posojilnica in hranilnica v Mozarčah; 458. Toman Janko naduč. Mozarčah; 459. Fran Oršek posojilniški uradnik; 460. Mestna občina v Idriji; 461. Trgovsko obrtna zeduga v Gorici.

O priliki volitve novega načelnika in podnačelnika za komenski oster odbor v gostilni Jos. Žigona se je nabralo K 7,20, za možko podružn. družbe sv. Cir. in Met. Denar hrani uprava.

Poučevanje češkega jezika vrši se danes izvanredno v prostorih slovenske čitalnice v „Nar. domu“ od 6 in pol ure do 7 in pol zvečer.

Električna železnica Trst-Opčina v Sežano. C. kr. namestništvo je izdalo sledeči razglas: C. kr. železniško ministerstvo je odredilo z razpisom z dne 17. novembra 1909, št. 55940, glede načrta za podaljšanje ozkoirnne električne železnice Trst-Opčina v Sežano, da se z rži pregled železniškega načrta. Zato se komisijonelo uradno opravi določuje na dan 6. decembra 1909 in po potrebi na naslednji dan s pristavkom, da se ta komisija na določeni dan sestane ob 9. uri dopoldne v dvorani c. kr. namestništva v Trstu.

Načrti pripomočki so pri gosp. c. kr. namestništvu svetniku v Trstu in pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Sežani razgrnjeni na splošni vpogled.

To se daje na splošno znanje z dostavkom, da je pripuščeno udeležencem za prosto voljo, ali pridejo h komisiji ter glede železniške smeri, dalje tudi glede interesov in morda pridobljenih pravic obstoječih prevoznih naprav, zglase prigovore ali opomine vesno ali pismeno.

Keledar in vreme — Danes: Konrad šk. — Jutri: Virgil šk. — Temperatura včera; ob 2. uri popoldne + 8° Cels. — Vreme včera; oblačno. — **Vremenska napoved za Primorsko:** Semtertja oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura zelo hladna. Semtertja zjutraj megla.

Naše gledališče.

Ker radi raznih ovir ni bilo mogoče pripraviti premijero do prihodnje nedelje, je vodstvo našega gledališča sklenilo vprizoriti spet toli uspelo, krasno čarobno bajko „PEPELKO“.

Inscenacija bo na isti način, kakor prejšale uprizoritev, z godbo in baletom. Predstava za katero so določene znižane cene,

se bo vršila popoldne ob 4 in pol. Na predstavo opozorjamo zlasti ljubitelje mladine, v prvi vrsti stariše. Tudi okoličani imajo v nedeljo ugodno priliko za lepo zabavo starim in mladim.

Društvene vesti.

Veselični odsek „Tržaškega podpornega in bral. društva“ priredi v društvenih prostorih ul. Stadion 19 za svoje člane običajni Silvestrov večer. Pri istem sodeluje s petjem, baljivim nastopom „Narodni pipčarski klub“ od Sv. Jakoba.

„Narodni pipčarski klub“ od Sv. Jakoba je imel 11. novembra t. l. svoj redni občni zbor. Po primernem nagovoru je njega predsednik g. Jos. Šorn, pozdravil vse navzoče člene; izmed 25 je bilo na občnem zboru prisotnih 19.

G. Pina Babič je v svojem tajniškem poročilu omenila razne prireditve, ki jih je imel klub v biega namene. Klub se je prijavil tudi k obrambnem skladu družbe Sv. Cirila in Metode ter ima nabrano že precejšnjo svotico.

G. Gregor Babič je podal blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da se je v tekočem letu dalo za blaga namene preko 300 kron. Ves ta znesek se je nabralo med člani. Svota 110 kron, ki je še v blagajni, je mej drugim namenjena za obrambeni sklad.

Pri volitvi odbora se je izvolil sledeči odbor: g. Jos. Šorn, predsednik; g. Pina Babič in gg. Gregor Babič, Anton Sluga, Ivan Pirc, Josip Gregorič, Anton Hervatin, J. Wedan: odborniki; Josip Kavčič, Josip Godnič in Josip Rapotec: nadzorniki.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da priredi klub tudi letos običajni Miklavžev večer dne 4. decembra ob 7 in pol uri zvečer v gostilni pri g. Babiču. — Darila sprejema g. Pina Babič.

Darovi.

O priliki poroke gosp. Marije Širca z gosp. Jos. Taučer v Dutovljah so nabrali svatje kron 11,20 za možko podružnico sv. Cir. in Met. Denar hrani uprava.

Nar. delav. organizacija

Analfabetni tečaj, ki se otvori v začetku decembra, bi bilo želeli, da bi bil obiskan od vseh, ki si niso mogli v svoji mladosti privojsiti nepotrebnega znanja čitanja in pisanja. Želeli je, da tovariši delavci, ki čitajo te vrstice in poznajo one, katerim v mladosti ni bilo možno pričuti se čitanju in pisanju, te za stvar navdušijo in priglase potom krajevnih oziroma strokovnih skupin N. D. O. ozrednjemu odboru.

Odbornike kraj. skupine pri sv. Jakobu vljudno prosimo, da se vdeležijo današnje izredne seje, ki se vrši točno ob 7:30 uri zvečer v društvenih prostorih. Načelnik.

Rodoljubi! Ne zabite, da je dne 5. decembra t. l. „Miklavžev večer“ Veseličnega odseka N. D. O. Darovi se sprejemajo vsaki dan v uradu N. D. O. ulica Lavstovo št. 1. I. n. Spominjajte se otrok ubožnih delavcev. Na delo torej! Veselični odsek N. D. O.

V nedeljo dne 24. t. m. se vrši javni shod v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedaču ob 3 in pol uri pop. Tovariši delavci, vdeležite se tega zelo važnega shoda.

Gospodarstvo.

Svinje, ki je tehtala 904 funte, je izredil grajščak von der Hellen pri Wellenu na severnem Nemškem. Prodana je bila za 600 kron.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritišje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 27. t. m. od 9. do 11. predp.

Tirjatev za skupnih 6000 K, srebrne tobačnice, prstan, zlati gumbi in zlat privešek, posteljne priprave in zmeti, zglavniki, univalnik z marmorjem za eno osebo, bobenčki, mizice, zastornice, rogovi, toilette in popolnoma nova plinova svetiljka.

Zobni ambulatorij
Dr. Aleks. Martinelli
čigar sotrudnik C. COSCIANCICH je bil odlikovan na mednarodni pariski razstavi 1909 z Grand Prix in zlato kolajno
9.—1. 3.—7.
Trst, ul. Barriera vecchia 33
II. nad. — Cene zmjerne.

Avt. civilni zemljemerec
Kristjan Pertot
Ima svojo pisarno v Trstu v ulici della Caserma šte. 5, II. nadstropje.
Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

VELIKI DOHODI ZA JESEN. IN ZIMSKO SEZONO
GIUSEPPE SPECHAR
TRST, ulica S. Caterina šte. 9 -- Piazza Nuova
je bogato založena z veliko izbero zadnjih novosti za zimsko sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA.
Izbera srajc, ovratnikov, ovratnic, zavestnic itd. — Na željo se pošiljajo vzorci.

Mnenje gospoda dra. Krist. S. Douglas-a
ADRIANOPOLIS.

Gosp. J. SERRAVALLO Trst.

Naznanjam Vam, da Vaše **ŽELEZNATO KINA - VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) tu pri nas lepo napreduje vsled izvrstnih terapevtičnih lastnosti, izkušnih v raznih slučajih malokrvnosti.
ADRIANOPOLIS, 12. junija 1908.
Dr. KRIST. S. DOULAS.

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati
zalogo pohištva Angelo Palma
TRST, ulica Glosuè Curducei 20, kjer najdete solid. blago po najnižjih cenah.
Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebne olajšave. **novoporočencem :::**

Pohištvo **solidno in elegantno** po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malanton

Giuseppe Grisi
Uvoz in izvoz jajc in perutnine — Izključna prodaja perutnine —
Trst - ulica Campanile št. 15 vis-à-vis Alberti
O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi kokoši. Specijaliteta: letošnji piščanci za pečenje in praženje. Poularda, gosti (stare tri leta), kakor tudi PURANI.

POZOR!
Vsled nakupa velike partije kuhinjsk. predmetov vseh kvalitiet iz emailirane kovine, se prodajo isti po K 1-20 kilogram. Naprej gospodinje. Porabite to priliko!
Ulica Silvio Pellico 10.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nepozabni sin, brat in svak
Rudolf Mikelič
v starosti 23 let
po dolgi in mučni bolezni danes ob 1. uri popoldne zatisnil za vedno svoje mile oči.
Pogreb bo v soboto dne 27. t. m. iz hiše žalosti v Rojanu št. 382 na pokopališče v Barkovlje.
ROJAN, dne 25. novembra 1909.
Fran, oče. Ivanka, mati. Olga por. Pertot, hči. Dragotin Pertot, pom. kap., svak.

Priporočamo našim gospodinjam **pravi FRANKOVY**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.
d. Zaga H, V 1181, 6-9 L V.

Vesti iz Goriške.

x Iz Vrtoč poročajo, da so našli tam v slami zavitega tujea človeka, ki je bil okoli 35 let star. Pri sebi je imel 385 vinarjev, ki so bili vsi plesnivi. Tujec je govoril hrvaški. Iročili so ga žandarmeriji, ki naj dožene, kdo je tajinstveni mož.

x Aretirali so v Gorici 16-letnega kovaškega učenca Al. Petejana iz Sovodenj, ker je vkradel večjo svoto denarja nekemu I. Doščaku.

Iz Biljane. Hrvatski dramski igralci so nabrali, oziroma darovali za družbo sv. Cirila in Metoda kakor del čistega dobička predstave v Biljani 5 K 21 stot. Preplačali oziroma po eno krono so plačali: gg. Izidor Kožlin, Biljana; Ferdo Simčič, Biljana; Ignac Kožlin, Biljana; N. N., Biljana; Viljem Štiglič, Dobrava; Gospoda iz Grada na Dobravem skupaj 4 krono in Anton Juša iz Drnovka. Dijaška kuhinja v Gorici. — 76 dijakov dobiva hrano v „Dijaški kuhinji“: 25 gimnazijcev, 12 realcev, 10 pripravnikov, 1 vadnik in 28 učiteljskih kandidatov; 14 dijakov smo morali odkloniti radi pomenjkanja prostorov in ker smo se zbaljali stroškov.

Pri kosilu jih je ponedeljek, torek in petek po 72, v četrtek 71, v sredo 57, v soboto 56 in v nedeljo 52; pri večerji pa petkrat na teden po 55, dvakrat 54.

Pripraviti se torej mora na mesec 1952 kosil in 1642 večerij.

Če računimo po podatkih lanskega šolskega leta za osebo kosilo po 28, večerjo po 16 vin. (živila po dnevnih tržnih cenah), znašajo mesečni stroški 809 kron 28 vin. Z dijaši, oziroma njihovimi starši pogojena mesečna denarna odplačila znašajo letos 310 kron 52 vin. pogojena odškodnina v živilih (krompir, fižol, moka) pa mesečno 31 kron. Skrbeti nam je torej vsak mesec za 458 kron 48 vin., da tesno pokrivamo redne stroške.

Dozdaj smo morali pridno dokladati od lanskega preostanka, vziati ker je bilo treba dokupiti kuhinjskega in umazane orodja in pohištva za obednico. Ogromen kotel, v katerem mešata dve osebi dišečo polento dvakrat na teden, jedva zdostuje za toliko mladih, zdravih želečcev. Na teden se porablja n. pr. 97—100 kgr. krompirja, 69—70 kgr. kruha, 25—26 kr. fižola, 21 kgr. mesa itd. itd.

Obračamo se torej ponovno in prav zaupljivo do Vas, velikodušni narodnjaki: darujte kakor dozdaj, česar premorete, v živilih, kurivu ali denarju za svoj inteligenten naraščaj, za prihodnje učitelje in gojitelje svojih otrok! S tem podpirate najbolje namen „Trg.-obrt. zadruga“, ki je osnovala „Dijaško kuhinjo“ in jej leto za letom prepušča lepe in pripravne prostore, kjer obeduje in večerja toliko Vaših sinov, in kjer po kosilu do popoldanske šole ostajajo pod vednim nadzorstvom in se učijo tisti dijaki iz okolice, ki sicer bivajo pod domačo streho, a vendar v kratkem času med do- in popoldnansko šolo ne morejo premagati dvakrat poti do Sulkana, št. Petra, Štandreže, Vitobje, Renč, v Brda itd. Nadzorovanje dijakov je prevzelo šest profesorjev in en vodja. Kuhinjo pa nadzoruje gospa Gabrščekova, ki že tudi drugo leto sama opravlja jako mudno delo, da dan za dnevom preračunja in zapisuje porabljena živila po teži in dnevni tržni ceni, ter nam tako pripravlja pot do točnih mesečnih računov.

Zadnje brzojavne vesti.

Car Ferdinand v Belemgradu. BELIGRAD 25. Danes ob 2,15 uri popoldne je došel semkaj na povratku v Sofijo boigarski car Ferdinand, ki se je odpeljal v kraljevski konak, kjer je gost kralja Petra. — Car se zvečer odpelje v Sofijo.

Posestniki pisanih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravam ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanu, naj ne zamudi naročiti se za mesečno čiščenje in vzdrževanje pisalnih strojev, s čimer se zajamči stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CENA K 1.— na mesec za stroj.

Alfred Kubiček, Trst Corso štev. 23, prvo nadstropje. (Popravljalnica pisalnih strojev s zalogo pečatov barv, trakov itd. itd.)

Vzdramate se! „Slava kliče Slovane na delo“. — Krasno izdelane razglednice. Založil in razpošilja Rudolf Može, Trst, via Scalinata št. 1. 2017

Kdor želi kupiti lepe mlade prešičke, naj se obrne na Josipa Živic v Skopem pošta Dutovlje. 2072

Zaloga ovsa in klaje Predaja tudi koruzne perje za postelje M. ud. ZERQUENIK ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

Proda se ali se odda radi starosti, na Trnovem, kraj kolodvora, vila z dobro vpeljano restavracijo in prodajo vina na veliko, z vrtno, hlevom, zemljiščem za zgradbo in za sprehod. Vse je prikladno za letovišarje. Cera zmerna. — Oglasi se je pri Pavlu Vraneševiću v Trnovem (Dornig) ali tudi v našem Inser. oddelku. 2079

Na prodaj so 3 aparti za acetilensko luč pri g. A. Pečarju, gostilna na Katinari št. 107. 2077

Hrvat absolviran pravnik, vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, daktilograf, izboren delavec, išče primerne službe za jutro. Pcnudbe je poslati upravništvu „Edinosti“. 2079

Oddasta se dve sobi in kuhinja. — Naslov pove uprava Edinosti pod številko 2075. 2075

TVRDKA Adolf Kostoris skladišče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. n. (zaraven Restavracije Cooperativa ex Haekers) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd. Najdogovornejše cene. POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Prva in edina pisarna v vojaški stvari ulica Caserma 5. II. n., Trst Daja navete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugodnosti glede preženčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnih slučajih. — Reševanje hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavniških od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popold. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.

Umetni zobje Plombiranje zobov. Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu Dr. J. Čermák in G. Zusche TRST ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

G. Levi Minzi & Co. Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci. Trst, Via dei Rettori št. 1 Telefon št. 71 Romano IV

Nova prodajalnica kuhinjskih potrebščin košev, stolic, stekla, lesenih predmetov, svetilk, žlic, vilic, kozarcev in buteljki za krčmarje. Jos. Adamich, Trst ulica Giulia vogal ulice Kandler št. 10.

Izvoz jajc, žajnega, kakor tudi navadnega masla. Postrežba na dom. Luigi Musico TRST, VIA SAN MAURIZIO 9 Postrežba na dom. Štajerskih in fur-lanskih kokoši in razne divjačine. ::

Točna in solidna postrežba. Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje Rudolf Exner, Trst VIA DELLA STAZIONE štev. 17 Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov. Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge. Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena soba skladišča. EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE „VACUM CLEANER“ IN SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM CLEANER“. Točna in solidna postrežba.

Velika zaloga praznih buteljki TRST, Via delle Ombrelle 5. - Telefon št. 71, Romano II. GUIDO e UGO COEN 100.000 buteljki od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. — Velika zaloga buteljki od pol litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene. Prvzamejo se dopošiljatve na deželo. Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča Marije ud. Salarini Ponte della Fabra 2 (vogal Torrente) ul. Poste Nuove Alla città di Londra Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rernih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). Spocialiteta: blago tu- in inozemskih tovarov. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Ernesto Gattolini TRST, ulica Nuova 45 I. nad. Trgov. in obrt. komisije v kupoprodaji zemljišč, nepremičnin, gostilen, pivovarnic, vinotočev, žganjarev in vsake male obrtnije, kakor tudi najemodajst javnih lokalov, dvorcev, stanovanj, skladišč in hlevov. Zastopstvo tu- in inozemskih tvrdk.

Vinarska in gospodar. zadruga v Dornbergu pri Gorici ima na prodaj mnogo tisoč hektolitrov najzibornejšega vina — med tem tudi sladkega 4 la „prosekar“. — Na zahtevo se služi z uzorci. 1974

Tržaška posojil. in hranilnica V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poroštvom. Telefon št. 952. Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (Uhod po glavnih stopnicah) Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obstuje 4 1/4 0 Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0 Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Poštno - hranilnični račun 816 004. ma najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednost. papirjev, listin itd kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

RAČUNSKA PISARNA RAČUNSKA PISARNA Nicolò Coassini Trst - ulica Cecilia št. 14 - Trst NAVODILA, REŽIJE IN UREDBE, SESTAVE LETNIH RAČUNOV, LIKVIDACIJE. PROJEKTI ZA POLJEDELSKA, GOZDNA, OBRDNA, IN TRGOVINSKA PODJETJA. UPRAVA, KUPOPRODAJA IN MENJAVA MESTNIH IN IZVENMESTNIH NEPREMICNIN. HIPOTEKARNA POSOJILA: HIPOTEKARNA POSOJILA.

Fondo Coroneo. Fondo Coroneo. Traberjev anatomicni in patalog. muzej Razstava ljudskih bolezni in pokončevanje istih. Ljudska znanstvena predavanja se vrše ob 10., 11., 12., 4, 6. in 8. uri. V petek samo za ženske. Katalogi v sloven. jeziku. Vstopnina 40 stotink. Vožaki do narednika 20 stotink.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in drug se je preselilo na Corso 49 (Piazza Goldoni) z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic perle, porcelana. — Velika zaloga voščenih sveč Prodaja na debelo in drobno.